

ד"ר נעמי שמואל סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

מפגש עם הסופרת סביב הספר "אני, אדם"

חשיבות הכרות התלמידים עם הספר:

מפגש תלמידים עם סופרת יכול להיות חוויה מעצימה ומשמעותית עבורם רק אם התקיימה הכנה מוקדמת על ידי צוות בית הספר הכוללת הכרות מעמיקה עם אחת מיצירותיה. הכנה זו יכולה להתבצע דרך הקראת פרקים או קטעים מהספר בכיתה ודיון עליהם, או על ידי קריאה עצמית של הספר, אבל אין להסתפק בקריאה על הסופרת באינטרנט או הכרות רק עם הכותרים. הדפים הללו מיועדים לסייע למחנכים להתמקד במסרים החינוכיים העיקריים שניתן להפיק מהספר.

תקציר הספר:

אדם הוא נער שחי בפרבר שקט בלונדון, אוהב לרכוב על אופניים עם חברים בעיר ומחוצה לה, לצייר את הדברים שהוא מכיר ואת אלה שאינו מכיר. כאשר הוא מתחיל את לימודיו בתיכון מתברר לו שהרבה דברים שחשב שהם ברורים לגמרי, כמו איך הפכו הוריו למה שהם ומה מקומו שלו בעולם – אינם מובנים מאליהם. התגלית של היותו יהודי מעלה בו שאלות רבות, שאלות שרק חברו הטוב אנבסה, שהגיע לאנגליה מאתיופיה דרך ישראל, מסוגל להבין. דמויות רבות בספר מנסים לסייע, כמו סנדרה, דודתו העיוורת שרואה באופן חד וברור את מה שאנשים רבים אחרים מחמיצים. אבל צפויה לאדם הרפתקה מרתקת, כאשר הוא נוסע עם אנבסה לתחרות ריצה בקמרון.

סיפור אמיץ על זהות ושייכות, והחיפוש אחרי האמת.

אופי המפגש עם הסופרת:

- הכרות עם הסופרת וסיפורה האישי
- הכרות עם הספר אני, אדם ורקע לכתיבת הספר
- איך אנחנו מגיבים לשוני ולמה, דוגמא מהספר
- השלכות הגזענות – למידה מהעבר למען העתיד
- המשמעות שאנו נותנים לזהות שלנו, דוגמאות מהספר ומחיי הסופרת
- מה זה שייכות, איך אני יודע לאן אני שייך, דוגמאות מהספר ומחיי הסופרת
- זכות הבחירה על החיים שלי: מי קובע מי אני ומה אני עושה עם החיים?
- התמודדות והתמכרות – נגיעה בנושא לפי הדוגמאות שבספר
- מענה על שאלות התלמידים

ד"ר נעמי שמואל סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

תכנים עיקריים

זהות: כיצד אדם לומד את הזהות שלו, ומה המשמעות שהוא נותן לכך?
שייכות: מה מאפשר לי להיות שייך ולמה זה חשוב כל כך?
שוניות: למה בני אדם נרתעים מהשונה, כיצד ניתן לקבל, לכבד ואף לאהוב כל אדם כפי שהוא?
גזענות: כיצד למנוע חשיבה סטריאוטיפית? (ניתן להיעזר בחוברת "גוונים של שייכות" עמודים 39-50).

זכות הבחירה: היכולת שלנו לקבוע את גורלנו, אף על פי ולרמות נסיבות החיים שלנו.
התמכרות: מה בין חולשה של רגע, פורענות של יום, לבין נפילה כואבת שקשה לקום ממנה?
מה הקשר בין מצוקה רגשית להתמכרות?
בין המציאות לסיפור: תהליך הכתיבה, הבחירות של הסופר, שזירת האמת עם הדמיון, למה סופרים עושים את זה?

מסרים חינוכיים

- בני נוער רבים מתמודדים עם שאלות של זהות ושייכות ויכולים להזדהות עם הדמות של אדם בסיפור. הקשר בין הסיפור למציאות אף מחדד שאלות אלו, ומאפשר הסתכלות מעמיקה בנושא.
- אנשים הם שונים זה מזה, לפעמים קשה לנו כחברה לקבל זאת, למה? הדמויות בסיפור, כמו בחיי הסופרת, שייכים לתרבויות ולעולמות שונים זה מזה, אבל הם תורמים אחד לשני, ויחד תורמים לכולנו להבין שהגיוון האנושי רק מעשיר אותנו.
- החיים מלאי הפתעות, לא תמיד נעימות, אבל זכות הבחירה בידינו כיצד אנו מגיבים למכשולים ולקשיים בדרכינו. הספר, כמו הסיפור של הסופרת, מחזק את הקביעה כי גורלנו בידינו, כי ביכולתנו לכתוב במו ידינו את הפרק הבא, ושיהיה טוב יותר... זהו מסר חשוב לבני נוער.
- הספר נוגע בנושא של התמכרות, במקום של אלוהול בחיי בני הנוער, בהשלכות חולשה של רגע, בחיבור בין מצוקות רגשיות לנפילה לתוך התמכרות. במפגשים הסופרת תתייחס לכך על פי התאמה לקהל ובקשות המוסד החינוכי.
- תהליך כתיבת הספר הזה הוא סיפור בפני עצמו, סיפור של התגברות על קשיי שפה, על חוסר זמן מתוקף הצורך לעבוד לפרנסה, על ספקות אישיות, על ביקורת עורכים וגרסאות רבות. תלמידים רבים יכולים לקחת השראה מהתהליך, ללמוד לא להתייאש ולהאמין בעצמם.